

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Difficultas II. An justitia sit virtus ad alterum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

DIFFICULTAS II.

An Iustitia sit virtus ad alterum?

DICENDUM est, *iustitiam esse virtutem ad alterum*. Est sententia communis apud Tamer. d. 4. q. 2. n. 4. Lugo d. 1. n. 19. Dicast. d. 1. dub. 1.

PROBATUR 1. Auct. Arist. qui 5. Eth. c. 1. sic ait: *Ac perfecta quidem maxime est; (supple iustitia) quia perfecta virtutis est usus; perfecta autem, quia qui eam habet, non solum secum, sed etiam cum altero, virtute uti potest.* Et inferius: *Ob id quoque ipsum, Iustitia sola ex omnibus virtutibus esse alterum bonum videtur.* Accedit S. Th. q. 58. a. 2.

PROBATUR 2. Ratione S. Thom. cit. Virtus, cuius obiectum est ad alterum, & ipsa est ad alterum: Obiectum enim ipsum formale, ex eo quod formale sit, specificat & format virtutem, ut Inductio ostendit. Iustitiæ autem obiectum formale, est ad alterum, quod probatur: quia formale iustitiæ, est æqualitas, hæc autem est ad alterum: *Nihil enim est sibi æquale, sed alteri, inquit S. Thom.* Et certe, si æqualitas non esset ad alterum, relatio non esset ad aliud: æqualitas enim, est etiam quædam species relationis.

PROBATUR 3. Falsa est hæc universalis. Nulla virtus est ad alterum. Ergo, vera hæc contradictoria. Aliqua virtus est ad alterum. Sed hæc non est alia, nisi iustitia. Ergo. Falsitas universalis negativæ per hoc probatur: quia falsa est hæc universalis. Nullum vitium est ad alterum, aliàs occidere alium, non esset vitium: voluntasq; illa, utpote specificata ad alterum, in volente, non esset mala: quia malitia, quæ deberet esse ex ad alterum, nulla est, sed non nisi occidere seipsum, malum foret. Ergo & illa alia falsa est. Nulla virtus est ad alterum: aliàs daretur vitium, cui nulla virtus opponere se posset, hocque ipso, illud vitium non esset vitium: quia necessarium, utpote, cui nulla virtus sit opponibilis: sicut enim vitio gulæ, non opponitur liberalitas, nec fortitudo: quia malitiæ gulæ non est opposita proportionatè bonitas libertatis, & fortitudinis: ita nec vitio ad alterum, opponetur quidquam: si non ponatur bonitas ad alterum, opposita proportionatè malitiæ ad alterum.

Rursus. Si vera est illa universalis; Nulla virtus est ad alterum, etiam vera hæc deberet esse: Nulla operatio bona, est ad alterum: consequenter, nemo alteri bene vult, donat, accipit, &c. Seq. probatur: quia daretur, actio sine principio.

Confir. Operatio aliqua ad alterum, vel potest fieri bene vel male, vel non potest: si non potest. Contra erit. Si enim id habent aliquæ operationes, cur non & illa ad alterum: essetq; vel essentialiter bona, si nunquam posset fieri mala, adeoq; vel maxime virtuosa: consequenter dabitur virtus vel exinde ad alterum: quia maxima perfectio, divinæq; similis est, non posse

esse malum. Vel certè esset operatio talis, quæ non posset alia boni, nisi illa essentialiter mala: hocq; ipso non mala, ad eum modum, quo si circa obiectum bonum, quod est Deus, non posset fieri essentialiter, alia actio, quam odium Dei: hoc ipso, odium Dei, non esset malum: quis autem dicit nullam operationem malam esse? quod si operatio ad alterum, potest bene vel malè fieri, hoc ipso dabitur virtus determinans, ut non nisi bene fiat.

Neq; valet, si, dicas, illam actionem ad alterum, esse essentialiter indifferentem, h. e. de cuius ratione sit neque esse bonam, neq; unquam esse malam: quia si alia indifferentes actiones non sunt tales, cur hæc una, quæ est ad alterum, erit talis? Deinde & esset illa actio essentialiter indifferens, & non esset; esset, ut supponitur, non esset autem: quia hoc non potest dici essentialiter indifferens, quod non est ad utrumlibet, sed est ad neutrumlibet. Est autem ad neutrumlibet, quod non potest melius esse, non potest esse bonum &c. pone enim indifferentiam voluntatis secundum quam v. g. non possit unquam velle deambulare; nec possit unquam velle, non deambulare; quæ erit hæc illius indifferentia? ita & in præsentī. Dicamq; etiam lapidem esse indifferentem essentialiter ad motum: quia essentialiter est illi, non posse velle movere; & non posse se nolle movere.

Posito ergo, quod aliqua virtus sit ad alterum. Probatur, hanc non esse aliā, nisi iustitiam. Tum quia, quæcunq; alia virtutes ostenduntur, quæ sunt ad alium, sunt species, quamvis non rigoroſe iustitiæ, qualis est Pietas, Religio &c. Tum quia. Prudentia, non est ad alterum, sed est in bonum dirigentis se; licet ex consequenti redundet in bonum alius. Virtutes etiam concupiscibilis, non sunt ad alterum, sed ad refrenandam concupiscentiam concupiscentis. Idemque descendit de virtutibus irascibilis. Ergo sola, saltem ex cardinalibus virtutibus, iustitia, erit ad alterum. Tum quia, nulla alia virtus in sua ratione formali importat clarè, & distinctè speciem relationis ab Arist. agnitam, qui præter Unitatem & Actionē, ponit etiā Æqualitatem.

OBIECTUM sibi 1. Dicastillo. Qui retinet suum jus illud defendendo, vendicando proprium, ab alio possessum desiderando sibi solvi, &c. similia, iustè dicitur agere, & tamen hæc iustitia non est ad alterum. Ergo iustitia non est virtus ad alterum. Respondet Dicast. cit. num. 7. Talem iustè agere, non propter actum positivum conservandi jus; sed propter actum negativum non accipiendi aliquid ex rebus alterius: ideo enim, qui res suas defendit, dicitur iustè, agere: quia nihil accipit de alieno: & non violat jus alterius.

Hæc Responsio NON SATISFACIT. Quia, in communi æstimatione, & usu dicendi, non solum dicitur iustè aliquis agere: quia vindicando res suas, non accipit de alieno: sed etiam

R. P.
TH. MLOD
ZIAŁOWSKI
Tom 3. et 4.
D. VI
6

sub hac formalitate, quia proprium eliberat; debuisseque ratio reddi, cur actus ipse ille positivus, iustitialis non sit, & quidem, ratio, quæ non petat principium. *Hinc*

RESPONDET 2. aliter Lugo cit. n. 20. Non esse in creditore actum iustitiæ propriæ, & rigoroſe, si desideret, ut solvat illi debitor: sicut nec ideo sum gratus, quia desidero aliquem esse mihi gratum: nec ideo sum liberalis, quia desidero te erga me liberalem. Nam licet possim desiderare tibi hos actus, ex affectu ad honestatem objectivam illarum virtutum, illud tamen objectum non refundet honestatem propriam gratitudinis, & liberalitatis in quemlibet actum, quem terminat, sed solum in illum honestatem. Sic etiam, ille est iustus, qui vult ipse non violare jus alienum, non qui vult, alium non violare jus alienum: quæ differentia ex parte objecti sufficit ad hoc, ut illi duo affectus in ratione virtutis, & in genere moris, differant. De quo eodem puncto ita discurrat. d. 3. de Pœnitent. n. 30. Quod specie differre, sit notabiliter differre: potest tamen contingere, ut, quæ notabiliter differunt in ordine ad aliquem finem, nihilominus ad aliam considerationem, non differant notabiliter. Et ita, voluntas furandi argentum, propter bonitatem argenti, differt physicè à voluntate furandi aurum propter bonitatem auri; & tamen illæ duæ voluntates non differunt specie Theologica. Simile quid accidit in virtutibus: quia duæ honestates objectivæ castitatis alienæ & propriæ, non differunt specie Physica: quia finis & motivum utriusque, est idem; differunt tamen specie morali: in hac enim consideratione multum differt, Velle me esse castum, &, velle, quod alii sint casti.

Hæc Responsio. NON SATISFACIT. Quia, præter infra dicenda, quæ contra illam applicari poterunt, non probat aliqua, quæ probanda fuerunt. Nego enim, quod actus elicited propter honestatem propriam alicujus virtutis, non derivet suam honestatem in illum actum, nisi quis velit, sibi non nisi, illam honestatem. Nego item, quod differentia ex parte subjecti sufficiat ad hoc ut illi duo affectus in genere moris differant. Nego item, quod, in actionibus virtutum, species eadem Physica virtutum, non sit species Moralis: nam in virtutibus, species morales indistinguitur à specie Physica motivi: quæ enim est species morales, nisi honestas motivi morales? motivum autem ipsum, nihil aliud est, præter ipsum specificativum Physicum virtutis, vel vitii.

Exemplum autem illud, quod adfert, de voluntate furandi aurum, vel argentum, non convenit. Nam Physica ratio auri, vel argenti, non ingreditur Physicam rationem motivi, quæ Physica illa ratio, constituit actum moralem: sed per accidens se ad hoc habet. Jam autem, si

mihi, sive alteri, propter hanc in specie Physicam honestatem virtutis, aliquid velim, in quantum illa ingreditur moralitatem, tunc jam illa species honestatis, per se ingreditur illam virtutem, utpote motivum per se intentum.

Ut huic difficultati satisfiat, alias etiam in materia de Pœnitentia tractata, ubi quæritur, an etiam peccata aliena sint materiale pœnitentiæ objectum.

SUPPONO 1. hoc, quod est desiderare sibi solvi à debitore, &c. similia; in quibuscunque aliis virtutibus, contingere potest imprimis, accipiendo virtutis alicujus motivum formale, non nisi pro suo materiali, desiderando æqualitatem iustitiam, propter commodum suæ fortunæ, ditationis, sufficientiæ sumptuum ad tractationem, ne irrideatur tanquam contemptui habitus per denegatam solutionem, &c. similia. Eo casu, desiderium illius solutionis, non est actus iustitiæ. Ratio. Quia nihil in ratione actus iustitiæ constituitur sine formali iustitiæ; sed tunc non haberet formale iustitiæ: hoc enim est formale, quod pro ratione ultimata actus, hic & nunc reddi potest: jam autem hic & nunc æqualitas non potest reddi pro tali ratione, sed potius v.g. sufficientiæ sumptuum ad tractationem.

Deinde, quando assumitur formale alicujus virtutis non nisi pro materiali, restringiturque per ulterius aliquid: videtur intercedere tacita aliqua refutatio prioris. Unde qui attendit non nisi sufficientiam sumptuum ad tractationem, etiam si sciret nunquam sibi reddendum, sed quia non reddendum est, ideo se habiturum sufficientiam sumptuum ad tractationem, aliquo alio, illos sumptus suppeditante, ideo, quia alius non reddidit, bene esset contentus; quod est, non attendere ad æqualitatem iustitiam, quæ talem. Denique quando rectitudo Logica restringitur per hoc, quia directivè & scientificè conducit ad rectitudinem moralem, quæ talem, evadit ille actus non Logicus, sed Ethicus. In quantum autem, hæc ipsa rectitudo moralis restringitur per rationem entis, evadit objectum Metaphysicæ. Ergo etiam æqualitas iustitialis restringatur per aliud motivum, non erit adhuc tunc actus iustitiæ.

SUPPONO 2. Hoc, quod est desiderare sibi solvi à debitore, potest etiam fieri ex motivo formali iustitiæ; ita, ut ultimo hic & nunc vestiat & formet actum, honestas æqualitatis iustitialis, & hic actus spectabit ad virtutem iustitiæ, idemque proportionaliter dicendum de aliis virtutibus, vel vitiis. Ratio. Tum quia. Actus vestitus consideratione entis, quæ entis, spectat ad Metaphysicam, nec potest non spectare: nec est illic distinguere, rationem Metaphysici, à ratione Scientis. Actus item vestitus consideratione recti Logicè, est non nisi Logicus. Ergo & actus virtutum moralium, erunt actus illarum virtutum, quarum formali vestiuntur.

Spe-

Specificatioq; Physica à motivo desumpta, in-
trante tamen cancellos virtutis, vel vitii, non
discernitur à ratione moralis virtutis. Tum
quia. Deberent multiplicari habitus sine ne-
cessitate, ut alius sit, qui desiderat æqualitatem
in alio iustitiam, & alius, qui desiderat in se.
Tum quia. Ad rationem formalem talis actus,
non aliud requiritur, nisi actus, & tale, motivum
formale. Et, hoc probat inductio in omnibus
actibus, sine disputatione, talibus. Resolvitur
que in illud principium: quia effectus formalis,
nihil aliud est, nisi subjectum capax illius forme,
& forma unita. Hic autem subjectum, quod est
capax illius motivi, est actus humanus, & forma,
est ipsum formale, seu motivum. Ergo resul-
tare debet talis actus formaliter. Tum quia.
Si quid obesset, quominus ille actus, quo credi-
tor desiderat sibi solvi à debitore, foret iustitia-
lis, id obesset: quia non esset ad alterum, sed
esset ad alterum. Quod probatur? quia ille as-
sumens honestatem æqualitatis iustitialis, hoc
ipso vult innexa illi æqualitati, adeoque refu-
tat virtualiter omnia illi contraria, & ample-
ctitur innexa: consequenter, amplectitur es-
sentiale illius, adeoque alteritatem: est enim im-
possibile velle essentiam alicujus, & nolle illius
essentiam essentialia; adeoque nolle alteritatem
innexam iustitiæ. Unde virtualiter hic inter-
cedit actus. Volo solutionem debiti, non quia
debitum meum est: sed, quia est debitum: ita,
ut, si per impossibile, ego desiderans distingue-
rer à me creditore, vellem nihilominus illi sa-
tis fieri; hæcque alteritas posset appellari, alteri-
tas æquivalens, & moralis.

Quia tamen urgeri posset: Quod talis alte-
ritas, non sit ad iustitiam sufficiens, hinc aliter
illa salvari posset. Nempe, quia actio ab illo
desiderata, dicit alteritatem sufficientem: im-
portat enim actum solutionis ponendum à cre-
ditore, in quo objecto est sufficiens alteritas,
non quidem alteritas desiderantis, sed alteritas
inclusa in objecto desiderato. Tum quia, ut di-
ctum in materia de Pœnitentia. Possum bene
detestari peccatum alienum, ex motivo Pœni-
tentia; ita, ut ille actus dicatur esse virtutis Pœ-
nitentia;. Ergo & desiderare possum ex moti-
vo iustitiæ, ut alius sit iustus, ita, ut actus ille, sit
actus iustitiæ. Et, certè, si non esset hic actus
iustitiæ, vel maxime esset actus virtutis econo-
miæ, vel amoris rationabilis sui; quod non
potest esse: quia motivum illius actus nempe
æqualitas, non est motivum amoris sui.

SUPPONO 3. Distinctas esse has propositio-
nes. Desiderans sibi fieri solutionem ex moti-
vo æqualitatis, facit actum virtutis iustitiæ; &
alia hæc Propositio. Desiderans sibi fieri solu-
tionem, est sibi iustus. Prior propositio non
plus vult, quam actum esse elicatum ex motivo
iustitiæ; posterior autem requirit alteritatem
iuris, & obligationis; nemo autem sibi ipsi ob-

ligatur. Et sicut, dum Paulus vult à Petro sa-
tis fieri Andreæ, non est iustus Andreæ Paulus,
quamvis inter Paulum & Andreæ intercedat
alteritas, quæ ad iustitiam requiritur; sive illa
alteritas sit naturarum, sive suppositorum: ex eo
quia non intercedit alteritas juris & obligationis.
Sic, nec in præsentia, desiderans solutionem sibi
fieri, erit sibi iustus. Ex quo ulterius deduces,
eum, qui sibi desiderat fieri gratitudinem, idque
ex motivo præciso virtutis gratitudinis, non esse
tamen eum sibi gratum: quia nec sibi est obli-
gatus. Et sic de cæteris quibuscunque virtu-
tibus.

Quod ipsum ulterius in hoc fundatur. Quia
tales denominationes, sunt denominationes ad
placitum, poteruntque adstringi, ut non denomi-
nent, nisi posita alteritate, fundata in iure & ob-
ligatione, quæ, quia non intercedit, dum ali-
quis vult sibi fieri gratitudinem, solutionem,
&c. fit, ut non debeat dici gratus, iustus, &c.
Et, sicut non dicitur, solvens debitor, qui ha-
bet voluntatem solvendi, eo quod solvens, sup-
ponat ex usu humano, pro actuali exhibitione
debiti; Sic nec vocabitur iustus, qui sibi ipsi
ex motivo iustitiæ desiderat fieri solutionem.

His ergo suppositis.

RESPONDETUR 3. Desiderantem sibi solvi,
iuste id agere, si faciat ex motivo præciso æqua-
litatis, ut dixi supposito secundo; non tamen, si
faciat ex alio motivo, ut dixi supposito primo;
diceturque iuste agere, hoc est, ponere ex mo-
tivo iustitiæ actum. Sed non dicetur iuste age-
re h. e. esse sibi ipsi iustus, ut dixi supposito ter-
tio. Et tunc ille actus, non erit quidem ad al-
terum, alteritate, quæ dicatur ille sibi ipsi esse
iustus; erit tamen ad alterum, alteritate æqui-
valenti & morali. Vel si hac non sit conten-
tus, erit ille actus ad alterum, alteritate inclusa
in objecto desiderato.

Quare autem non debeat dici ebriosus, quod
sit temperans, etiam si velit alium sobrium, di-
ctum in materia de Pœnitentia. Et certè,
etiam in linea iustitiæ, dantur denominationes
sine alteritate formali, si cætera adsint: deno-
minatur enim aliquis iuste accipiens, non tamen
accipiendo suum, iustus: deficiente, scilicet, ob-
ligatione, &c. Et, aliquis sibi indulgens, facit
actum internum virtutis mortificationis; si ho-
nestate macerationis sui moveatur; licet non
denominetur mortificatus; ita & in præsentia:
arguendo, scilicet à magis noto ad ignotius, & con-
troversum.

Expediit etiam dici posset, talem actum
esse revocabiliter, & reductivè non nisi spectan-
tem ad iustitiam, licet in aliquo deficiat, osten-
diturque ideo hæc alteritas aliqualis, ut ostenda-
tur revocabilitas ad formale iustitiæ.

INSTARI potest contra hanc Responsio-
nem. Si quis, aliquid sibi optet, est sui amans.
Si quis etiam optet alteri; est etiam amans. Er-

* B 2

go,

go, universaliter, idem habitus; charitatis, vult & sibi, & alteri bene. Ergo, eadem virtus iustitiæ, circa jus proprium, & alienum versari potest.

RESPOND. Hanc Instantiam tria posse intendere. Imprimis, quod aliquis debeat dici iustus erga se, sicut & amans sui: & hoc negandum est. Ratio, quia denominatio iusti, ex usu & acceptione humana, fundata in hoc, quod etiam debeat esse virtus ad alterum quā talem, exigit, ut non cadat in eum solum, qui elicit actum iustitiæ, sed in eum, qui habet alteritatem debiti; nemo autem sibi ipsi debet. Supponitur autem qui iustus alteri est, supponitur, inquam, obligatus iustitiam; ita, ut si non satisfaciatur, committat injuriam. Nemo autem sibi obligatur, vel iniustus sibi esse potest. Secundo, potest intendere, quod idem habitus principiet amorem sui, & aliorum, adeoque, quod idem habitus principiet desiderium solvendi sibi, & ipsam solutionem, modo fiat utrumque ex eodem motivo; & sic huic Instantiæ debet concedi totum. Denique hæc Instantia intendere hoc potest; quod jus proprium sufficienter formet virtutem iustitiæ, & versans circa jus proprium, dicatur sibi iustus; & hoc falsum est, & propter usum vocis, & propter defectum illius juris in obligando, eodem, qui habet jus; cum, si illum obligaret, non jam jus, sed debitum illius esset.

Solvuntur reliquæ Objectiones.

OBJICIT sibi secundò Lugo. Petrus potest petere, ut occidatur à Paulo, quæ petitio, est contra iustitiam: quia etiam illius impletio, est contra iustitiam; hinc suasio etiam occisionis, posita in illa petitione, erit contra iustitiam, & tamen, non contra alterum. Ergo apparet iustitiam non esse virtutem universaliter ad alterum. Item v.g. potest maritus cedere jure suo, & tamen id faceret contra iustitiam: quia, & peccatum illud erit contra iustitiam, & tamen cessio illa, non est peccatum ad alterum. Ergo iustitia non est virtus ad alterum.

RESPONDETUR. Jus ad vitam & conjugem, duplex esse. Quoddam privatum, & hoc cedit Petrus, & maritus, neque tunc peccabitur contra hoc jus, ut post Lessium, docet Lugo citatus n. 19. Secundum jus est publicum, & ita Respublica habet jus in vitam privatorum, non solum auferendam, sed etiam conservandam, habet item jus in conjugem & Respublica, bonumque commune, cui opponitur, promiscuus corporum usus. Hinc cedens jus ad vitam, vel conjugem, peccat contra hoc jus; adeoque committit iniustitiam contra alterum: hinc & occidens, vel adulter, hoc jus solum præcisè violando, committit iniustitiam contra alterum.

Quod ipsum sic ulterius explanari potest. Unum idemque Objectum capax est plurium ti-

tulorum in eo genere, in quo Objectum est. Sic v.g. in genere sciendi, una eademque Conclusio inferri potest ex pluribus præmissis, etiam diversarum scientiarum: sic enim conclusionem de bonitate operationis intellectualis, infert & Logica, secundum præmissas bonitatis Regularum, & Physicus, secundum præmissas bonitatis, vitalitate clausæ, Ethicus, secundum præmissas bonitatis actui morali inclusæ. Et Metaphysicus, secundum præmissas bonitatis, pro attributo supponentis. In genere etiam volendi, unus idemque finis, bene appeti potest ex pluribus motivis. Sicut ergo unum idemque Objectum, capax est plurium titulorum, ita & una eademque res, potest pluribus ligari iuribus. Posito autem, quod eadem res pluribus titulis ligetur, fit imprimis, ut abdicatio unius tituli, non sit abdicatio alius tituli, & juris: hoc enim ipso, non essent illa plura iura, cum nec plures obligationes. Cum jam de obligatione unius juris, foret deobligatio alius juris: fit rursus, ut interdum iura & obligationes omnes, sint in ejusdem manu, interdum non in ejusdem. Et ita, jus altum, non est in manu privatorum; & unus privatus non potest cedere juri alto. Si item idem bonum duo privati possideant, unus privatus non potest cassare jus alius; quod tunc universaliter contingit, quando titulus, alius est, fundans aliud jus; vel si est simile jus, saltem est alterius personæ; tunc enim cessante una obligatione, manet alia obligatio.

Quod in præsentis applicatur. Ad eandem vitam, habet jus privatus, habet etiam communitas & Respublica: quæ iura duo sunt distincta, & obligatio eorundem; & quia jus privatum, non subordinat sibi jus publicum, sed è converso; hinc cessio juris privati, non erit cessio juris publici, seu alti; quo posito, petens se occidi, agit contra suam vitam, ligatam jure alto Reipublicæ: adeoque committit iniustitiam, qua agit contra jus alterius; occidens etiam non agit quidem contra jus occisi, quod jam est remissum, & deobligans, sed agit contra jus communis, quod habet ad illam vitam. Quæ autem dicta sunt de occisione, proportionaliter dici debent; de usu alienæ, cedente marito.

OBJICITUR 3. Adferendo varias Instantias, quæ probant, posse esse actum iustitiæ sine alteritate.

PRIMA Instantia est. Si aliquis tutor ex bonis clientis satisfaceret sibi, esset iustus sibi, & tamen idem respectu sui, non habet alteritatem. Idemque contingit, cum aliquis thesaurarius ex bonis communis, sibi privato obligatæ, solvit sibi.

RESPONDENT Aliqui. Quod Tutor & Thesaurarius, non solvant sibi quā sibi, sed quā duplici moraliter personæ æquivalent. Unde publi-

publica persona solvit sibi, quâ privata, & persona tutoris sibi solvit, ut v. g. Petro. *Hæc Responso*

NON SATISFACIT. Quia per illos, qui desiderat sibi solvere alium, non facit actum iustitiam, nec potest illic subdividi persona desiderantis, in personam cui est solvendum: Ergone in præsentem dabitur talis subdivisio, idque in principis illorum. *Hinc aliter*

RESPONDETUR 2. Quod si aliquis Tutor, vel Thesaurarius faciat id, motivo boni proprii, non sit facturus actum formalem iustitiæ. Si autem id faciat ex proprio motivo illius virtutis, faciet actum iustitiæ, qui habebit alteritatem, non in ipso satisfaciente, sed in eo, cuius nomine facit, & cuius obligatio est sua moraliter. Sed denominabitur, & ipse sibi iustus? Videtur denominandus. Ratio, quia in primis non facit id nomine proprio, sed nomine residuo à se communitatis, quæ sufficientem alteritatem habet ab illo, prout privato: facitque idem Tutor, non nomine proprio, sed nomine Clientis, inter clientem autem, & ipsum, sufficiens reperitur alteritas. Quando autem desiderat sibi satisfieri ab alio, non id desiderat nomine alieno, sed proprio.

Ex alio etiam capite, posset dici, sibi ipsi esse iustus: quia si non intelligatur cessisse juri proprio, tenetur sibi satisfacere; est ergo in eo obligatio debiti, & solutionis, qualis non est, cum desiderat sibi solvi ab alio.

Quod autem sit in eo obligatio debiti & solutionis, sic explicari posset. Quia hæc Major certa est. Tutor obligatur ex iustitia satisfacere nomine clientis, idemque proportionaliter applicari debet, ad Thesaurarium. Ergo nisi ipse voluntaria cessione, eximat se, ab illa Majori, includetur in illa. Ergo etiam & sibi, quia creditor est, nisi jure suo cedat, debet satisfacere ex iustitia. Quod autem illa universalis sit vera. Probat. Quia, cliens obligatur ex iustitia satisfacere omnibus, nisi jure suo cedant. Ergo & tutor, cum eandem moraliter personam constituat cum suo cliente? & quia tota obligatio tutoris, pendet ad obligationem clientis, cuius obligatio est sua moraliter, sit, ut cui est obligatus ex iustitia tutor, adeoque & sibi. Quia tamen hic, qui dicitur esse iustus, supponitur habere propriam obligationem, nec esse moraliter alius, ratione nominis, scilicet ejus, cuius nomine satisfacit; sit, ut cum hoc in tutore & thesaurario non reperitur, non dicantur sibi ipsis iusti. Hinc dici potest, conformiter ad superiora, quod non sit sibi iustus: quia licet rationes adlatæ teneant, usurpatio tamen vocis, iustus, hoc sensu non procedit; cum, etiamsi sibi non solveret, non foret iniustus: nemo enim volens injuriam patitur.

SECUNDA INSTANTIA est. Unus idemque replicetur, occurrat sibi, & impingat colaphum,

se percutiens: poterit deprecari se percussum, & quidem ex iustitia. Ergo iustitia non requirit alteritatem.

RESPONDETUR conformiter ad dicta in Philosophia. Quod, replicatus seipsum percutere possit. Quod attinet ad hoc, an seipsum ex iustitia deprecaturus sit? duo quæri possunt. An illum actum possit facere ex motivo iustitiæ? & an sibi sit futurus iustus? Quoad primum; poterit se deprecari ex motivo honestatis, quæ est compensandi bono, malum: eritque actus hic, ad alterum, æquivalenter, adeoque, actus iustitiæ æquivalenter. Sed eritne sibi iustus? consequenter ad dicta superius; non erit sibi iustus: quia hoc nomen, iustus, applicatum est ad reddendum debitum formale, ad jus formale, ita, ut scilicet debitum, non sit jus, & è converso. In præsentem autem debens, est formaliter habens jus, & è converso.

TERTIA INSTANTIA est. Quod, Christus satisfaciens pro peccatis ex iustitia, non solum Patri & Spiritui Sancto, sed etiam Sibi: & tamen quoad se, sine ulla alteritate. Ergo apparet, quod ad iustitiam alteritas non requiratur.

RESPONDETUR. Sicut dictum supra in simili. Christum ex motivo æqualitatis potuisse ponere suam satisfactionem, quæ respiceret alteritatem, non satisfactionis, & cui satisfecit, sed alteritatem obligati, & ejus, cui obligabatur: non fuisse tamen sibi ipsi iustum: quia hæc vox supponit, pro distinctione ipsiusmet satisfaciens, & ejus cui satisfecit. Addo, quod satisfactio facta à Christo, elicitive pendebat à natura humana, quæ habebat alteritatem à Persona Verbi, cui satisfaciebat, licet dignificative, penderet à Persona Verbi. Sed de hoc in 3. Parte.

Quando autem urgetur. Quod omnis virtus sit bonum habentis. Ergo si iustitia est virtus, non est ad alterum. Non convincit. Omnis enim virtus ex ratione sua generica, est bonum habentis: hinc, & iustitia ex ratione sua generica, est bonum habentis: decorat enim habentem, quod neminem injuriat; licet virtus secundum suam rationem differentialem ultimo, possit esse aliqua, bonum alius.

DIFFICULTAS III.

De reliquis Prædictis Iustitiæ.

IMprimis, quærendum erit: An iustitia sit virtus particularis? Deinde, an sit præstantissima virtus?

Punctum Difficultatis 1.

An Iustitia Particularis, sit Specialis virtus?

INDUBIÈ, iustitia, si non sumatur pro virtute cardinali, non est virtus specialis. Ratio, quia

* B

3

& c.